

Skal det være, skal det være virkelig godt

Portræt af Bo Gunge – komponisten bag Kor72' jubilæumsværk 2012

af Mette Olesen

Bo Gunge kom til Aarhus til en snak i anledning af, at han har fået opgaven med at komponere Kor72' 40 års jubilæumsværk. Det blev en snak om komposition, avantgarde, integritet og det gode ved fri leg

Bo Gunge, Musikhuset Aarhus
foto: Mette Olesen

Aarhus er Bo Gunges uddannelsesby: I 90'erne dimitterede han fra Aarhus Universitet (1992 i musik og dramaturgi) og fra Det Jyske Musikkonservatorium (1997 med en diplomeksamen i komposition).

Skal det være, skal det være virkelig godt

Det lå ikke lige for i Bo Gunges liv, at det skulle blive til et liv med musikken. Ganske vist var musik altid til stede i hverdagen - blandt andet fordi Bo Gunges far var en passioneret musikelsker, der kort før sin død betroede sønnen, at han havde hørt Figaros Bryllup opført 115 gange. Men - holdningen i hjemmet var, at en musikalsk karriere ikke er for tøsedrenge. "Hellere være en middelmådig ingeniør end en middelmådig violinist", lød det. For man skal kunne klare sig selv og må derfor ikke fejle. Hvis det skulle være, skulle det virkelig være godt.

Til sidst valgte musikken dog for Bo Gunge. Det blev simpelthen sådan, at det at få lov til at sidde og opleve/udforske instrumentet blev en ledetråd. På den måde kom Bo Gunge baglæns ind på den rette hylde og vejen gik via en semi-professionel karriere som rockguitarist, og videre til Musikinstituttet ved Aarhus Universitet, hvor der stadig var traditioner, men også plads til at lege. Til at "finde ud af, hvilken slags kunstner, man var", siger Bo Gunge og svarer uddybende, at kunstnerlivet indebærer modet til at vælge en masse fra og til at turde sige: "Det vil lykkes, det her".

Udover at være instrumentalist er Bo Gunge også korsanger og har blandt andet sunget i *Århus Koncertkor* og *Vocal Line*. At det blev komposition, der blev livsværket, hænger blandt andet sammen med muligheden for at gøre værket færdigt. "Som udøvende rockmusiker var jeg hver gang, når jeg gik fra scenen, toppet op af sorg over alle de ting, der ikke gik, som de skulle. Det oplevedes som svigt overfor, hvordan jeg synes, at det *skulle* have været", siger Bo Gunge. "Min største oplevelse, som musiker, er, at når der nu bliver klap-pet, bliver jeg faktisk utrolig glad og er tilfreds. Der er en tilfredshed med at have arbejdet meget, og at have nået et resultat, som jeg selv synes er godt, og som virker."

Det særlige ved at komponere til amatørkor

"For hver nodeside, han vendte, blev han mere og mere stille".

Bo Gunge er i gang med at fortælle, hvordan hans første korværk for amatørkor, *Månebryllupssange* i 1993 blev modtaget af Notakorets daværende dirigent, Erik Kamp Hansen. Der var ellers lagt op til en vældig hyggelig aften med kager og værkpræsentation, men nu altså denne stilhed.

Notakoret kom aldrig til at synge *Månebryllupssange*. Ikke alene var værket generelt vanskeligt, men det var også skruet sammen, så langt den sværeste del var lagt på herrestemmerne, der ofte er underbemandede i amatørkor. Et projektkor indspillede - i samarbejde med DR - værket, og efterfølgende blev der udformet en ledsagende billedside til forevisning i Steno Museets planetarium, Aarhus. Denne forestilling havde sin premiere under NUMUS festivalen i 1995. I 2001 live-uropførte *Aarhus Universitetskor* Månebryllupssange, under ledelse af Carsten Seyer-Hansen.

Senere gik det meget, meget bedre. Bo Gunge kan se tilbage på mange gode stunder sammen med amatørkor. F.eks. da han vandt både Holmboeprisen (2. pris) og publikumsprisen ved festivalen *Holmboe i Horsens* i 2003 med værket "Alting har en tid", eller da han komponerede værket *Trust* (en suite af 7 satser for børnekor, kammerkor, stort kor og rytmisk kor) til Randers Internationale Korfestival. I Kor72 sammenhæng har Bo Gunge leveret værket *Spørg Ama'rmor*, der er indspillet på cd'en *Hjerternes melodier*.

Om det at skrive for amatørkor siger Bo Gunge: "Som komponist vil man gerne vise, at man er dygtig, at musikken skinner ud af partituret - lige som den skal være. Men her er det vigtigt, at man også lærer at vise de udøvende tillid ved at holde sig lidt tilbage."

"Det er nemt at komme til at overlæse et værk med information. Men - der er en mængde af information, der er den rigtige, og som virker, i forhold til, at der skal være plads til sangerne, og at musikken skal give en energi tilbage til dem. Amatører er meget engagerede; de er med i noget, der virkelig betyder noget for dem, og de har meget, de gerne vil udtrykke. Udfordringen er at give nodebilledet den udformning, der både inspirerer og beforder engagementet, men som samtidig hjælper med at koordinere de forskellige udtryk, så der bliver tale om et samlet billede."

Musikken styrer

Siden 2000 har Bo Gunge levet af sin musik. I det daglige arbejde med musikken, er det den, der styrer og lægger linjen. Der er en kraft i musikken, der betyder, at det ikke kan lade sig gøre at gøre arbejdet halvt. "Jeg er simpelthen nødt til at blive ved, indtil det opleves, virker og vitterligt **er** færdigt", siger Bo Gunge.

Se meget mere om Bo Gunges mange værker på hans hjemmeside:

*www.bogunge.dk
og lyt til musikken på:
http://www.bogunge.dk/
Musikkлип.html*

Helt konkret arbejder Bo Gunge fra flygel til computer og tilbage igen. Udgangspunktet kan være brainstormende leg med instrument eller stemme, hvor alt, der kommer op er tilladt, og næsten alt kasseres med det samme. Derefter drejer det sig om at blive ved og ved, indtil man pludselig ved, at lige den her sekvens er vigtigere end alt muligt andet. Et motiv kan pludselig vise, hvor man skal hen. Man lærer hen ad vejen, hvornår man skal stoppe.

*Bo Gunge "som en fisk i vandet", Musikhuset, Aarhus 2011
foto: Mette Olesen*

Ind imellem er det så nødvendigt med en løbetur, for at få "hjernen til at holde op med at være stædig på den dumme måde" Det gælder om at komme til at tænke med kroppen og få resultatet forplantet over i musikken. Efterfølgende arbejdes der videre indtil den endelige komposition - dvs. indtil der er overensstemmelse mellem forhåbninger og resultat.

At finde sit musikalske rum

Bo Gunge giver udtryk for, at han konstant prøver at ramme den kraft, som musikken havde for ham, da han var ung, så rent som muligt. "Det er stadig de rum, der åbnede sig for mig som ung, som jeg prøver at skrive ind i", siger han.

For Bo Gunge er ideologiske kriterier ligegyldige. Det, der interesserer ham, er i stedet, at komponisten holder fast i sig selv. "Det handler om at finde sit musikalske rum, forholde sig til det, man arbejder med, og så om ikke at lukke nogen muligheder, men at bibeholde evnen til at tænke et hvilket som helst greb, der virker rigtigt til den aktuelle musik - uden at ironisere. Kort sagt: at bevare sin integritet." Så kan man bruge *alle* eksisterende greb fra den musikalske tradition - såvel de traditionelle som de avantgardistiske.

Eller som det udtrykkes på Bo Gunges hjemmeside: "Min kunst går ud på, personligt, at søge en vej ind i den ny musik, som går uden om avantgarden og uden om afvisningen af den. Principielt kan enhver musik komme til orde i mine værker, inklusive den, der ikke har været hørt før."

Fra Bo Gunges hjemmeside:

Det er ikke min drivkraft at søge den metafysiske sandhed bag tingene via min kreativitet, men jeg er til gengæld optaget af en forestilling om, at musikken, og kunsten, som ikke-sproglige objekter rummer en erkendelse af verden, vi kan bruge som redskab til at håndtere de stadige, til dels irrationelle, intensiteter, livet er fyldt med. [...] kunsten kan træde til og gøre udsvingene i livsfølelsen håndterbare. Der er til stadighed brug for at sætte det "at leve" i musik.

Bo Gunge studerer Musikmagasinet - specielt Kor72-siderne - i Musikhuset, Aarhus oktober 2011
Foto: Mette Olesen

Kor72 jubilæumsværket

Bo Gunge er en meget erfaren orkesterkomponist, der kender orkestrets farver og klangverden til bunds. Den erfaring er det meningen at bygge på, når Kor72 jubilæumsværket skal komponeres, samtidig med at amatørkorenes engagement og indlevelse i musikkens energi og kraft medtænkes. Bo Gunge arbejder på jubilæumsværket i perioden fra december 2011 til påske 2012, og der bliver tale om ét kontinuerligt værk på 20 minutter for stort kor, solister og fuldt orkester. Mindre grupper af sangere og musikere vil få særlige geografiske placeringer i Carl Nielsen salen i Odense Koncerthus, som altså bliver fyldt til randen med musik. Men samtidig vil der indeni det store værk for sangernes vedkommende gemme sig kortere afsluttede forløb, således at det kan lade sig gøre at synge uddrag af værket a cappella, eller med enkel instrumental ledsagelse sidenhen. Når dette kan lade sig gøre, skyldes det ikke mindst tekstens opbygning.

Teksten til jubilæumsværket bliver uddrag fra Søren Ulrik Thomsens digtsamling *Det værste og det bedste*, der på Litteratursiden er blevet kaldt "et stykke sansningspoesi, der forsøger at gribe et moderne menneskes forestillinger om sig selv før og nu" (*Henrik Romby Smith Madsen, 2007*).

Her kommer en lille smagsprøve:

*Det bedste er langsomt at falde i søvn
mens januarmørket, pulsen og stofskiftet sænkes
og alle veje der snor sig
mod sengens blånende slot snér til
[...]*

*Det værste er når en gådefuld drøm
hvor et ansigt i endeløs slowmotion vendes mod mit
ikke vil standse ved søvnens grænse
men fortsætter dagen igennem.
(Søren Ulrik Thomsen: *Det værste og det bedste* 2002)*

Søren Ulrik Thomsen har godkendt en foreløbig skitse til uddrag fra digtsamlingen, og er i skrivende stund ved at tilrette den endeligt.